

Aikuisena uuteen ammattiin

Ammatillinen aikuiskoulutus on yhdelle mahdollisuus ansaita elanto uudessa elämäntilanteessa, toiselle pitkäaikaisen haaveen toteutuma. Kolme uuden ammatin opiskellutta naista jakaa kokemuksensa.

“LÄHIHOITAJAOPIKELIJANA LIITYIN HUMANISMIN ARVOJA VAALIVAAN JATKUMOON”

KUTEN ELÄMÄSSÄ USEIN TAPAHTUU, yksi asia johdtaa toiseen. Olin kymmenisen vuotta sitten vuorotelluvapaalla, jonka aikana tapasin nykyisen puolisoni ja muutin Turusta Helsinkiin. Päätös oli selvä: nyt annan tapahtua jotain uutta.

Tarvitsin ammatillisen aikalisän. Työ Turun kaupunginkirjaston hakeutuvien palveluiden informaatikkona oli ollut erittäin kivaa, mutta tiesin, että pääkaupunkiseudulla ei ollut helppoa saada vakituisia kirjastoalan töitä.

OLI SIIS AJATELTAVA asiaa puhtaalta pöydältä. Mitä voisoin tehdä elantoni eteen? Millä alalla olisi varmasti töitä? Turun-vuosina olin toiminut kirjastossa erilaisen ryhmien, myös mielenterveyskuntoutujien, kanssa. Hoitoala tuntui luontevalta ja järkevältä askeleelta yhteen suuntaan eteenpäin.

Saatuani virkavapaata Turun-virasta kartoitin koulutuksia. Pyrin ja pääsin sairaanhoitaja-terveydenhoitajakoulutukseen, mutta peruin paikan, koska en halunnut enää lähteä opiskelemaan neljää vuotta ja suuntautumaan somaattiselle puolelle. Sen sijaan kahden vuoden mittainen lähihoitajakoulutus olisi hyvä kompromissi.

Näin jossain Diakoniopiston logon ja aloin miettiä Diakonissalaitosta ja sen perustajaa Aurora Karazinia. Olen aina ollut kiinnostunut historiasta, ja tuntui hienolta liittyä pitkään jatkumoon, opiskella perinteikkäässä paikassa, jossa vaalitaan myös tanskalaistyypisiä humanismin ja kansalaisyhteiskunnan arvoja, jossa opiskelijat, opettajat sekä asumisyksiköiden ihmiset kohtaavat. Onneksi pääsin opiskelemaan juuri Diakoniaopistoon, tutummin Diekkariin, koska kortteli on edelleen minulle läheinen.

LIITYIN DIEKKARIN aikuisopiskelijaryhmään. Olen opiskellut elämäni aikana ensin akateemiset yleisivistävät opinnot ja sitten käytännöllisempiä juttuja, kuten tiedotusta, kasvatustiedettä, kirjastoalaa, musiikkia ja mediaa. Lähihoitajan opinnoissani sain lukea hyväksi aiemmat kieliopinnot. Monet hoitoalan eettiset keskustelut olivat minulle helppoja, samoin harjoittelut, joissa sain hyödyntää kulttuuripuolen taitojani. Suuntauduin opinnoissa mielenterveys- ja päihdealaan, jossa ihminen kohdataan kokonaisvaltaisesti, ja tässäkin elämäkokemus lienee avuksi.

Yllättävää kyllä, opintoihin kuuluvien muodollisten harjoittelusuunnitelmien täyttö ja niiden logiikka ei ollut aivan helppoa ja selkeää. Mikä käytännön hoitotoiminto syötetään tavoitteeseen, mikä toimintaan?

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEALALLA IHMINEN KOHDATAAN KOKONAISVALTAISESTI.

Byrokratiajargon oli paikoin hieman turhauttavaa. Mutta vastapainona mielenterveys- ja päihdealan opettajat olivat todella fiksuja ja positiivisia, yhteiskunnallisesti tiedostavia hoitomenetelmien ja esimerkiksi päihdepoliitikan suhteen.

ERIKOISTUMISRYHMÄMME oli kiinteä, keskustele-
va ja hauska – päättäjisjuhlissa menimme laulamaan
karaokea. Opintoala auttoi näkemään ihmisiä, tapoja
ja yhteiskuntaa uudella tavalla. Suoritin yhden pitkän

”YHDEN KALAN FILEOINTI PÄTEVÖITTI KOKIKSI”

KOLMISENKYMMENTÄ VUOTTA toimittajana työ-
kenneltyäni päätin vaihtaa alaa. Rekrytointiportaaleja
surffatessani havaitsin, että ravintola-ala potee kroo-
nista tekijäpulaa. Aloitin kokin perustutkinto-opin-
not syksyllä 2019.

LÄHDIN KOULUTIELLE mielessäni Opetushallituk-
sen Opintopolku.fi-sivustolta löytämäni kannustus:

”Koulutukset ja tutkinnot on suunniteltu aikuisille
sopiviksi. Aikaisempi koulutuksesi sekä työssä ja har-
rastuksissa hankkimasi osaaminen otetaan koulutuk-
sessa ja tutkinnon suorittamisessa huomioon.”

Alkoi orientaatiokurssi koulun keittiössä. Meitä oli
viitisentoista opiskelijaa – valtaosa peruskoulusta toi-
selle asteelle siirtyneitä teinejä – ja minun lisäksi yksi
keski-ikäinen alanvaihtaja. Ihailin opettajaa, joka kärsi-
väisesti maanitteli teinejä taukokuoneesta lieden vie-
reen, kännykän ruudulta patojen ja kattiloiden ääreen.

”Työpaikalla ammatin oppii parhaiten.” Tällä
mantralla tammikuussa 2018 voimaan tullutta amma-
tillisen koulutuksen reformia on perusteltu. Kokkien
kohdalla se tarkoittaa, että kädentaitoja ei harjoitella

harjoittelun espanjalaisessa psykiatrisessa sairaalas-
sa, ja kulttuuriero oli kiinnostava: siellä halattiin ja
tanssittiin yhdessä potilaiden kanssa.

Olen palannut kirjastotöihin, mutta koska mie-
lenhyvinvointiosaamiselle on nykyään tilausta, olen
voinut hyödyntää toista koulutusta. Teen keikkatöi-
tä mielenterveys- ja päihdealan asumisyksiköissä.
Niissä olen halunnut oppia lisää siitä, että olemme
kaikki elämässä samalla viivalla.

ELLA MUSTAMO
FM, kirjastonhoitaja
Merimiespalvelutoimisto

koulun opetuskeittiössä, vaan lyhyen orientaation jäl-
keen lähdetään oikeisiin töihin.

PERHOSIA VATSASSA ja veitset teroitettuina siirryin
kuuluisan ruokaravintolan keittiöön.

Siellä sitten pyörin kiireisten mestareiden jalois-
sa – mieluiten keskityin purkamaan jatkuvasti kor-
keana keikkuvaa tiskivuorta ollakseni edes joten-
kin hyödyksi. Konkarit suhtautuivat keltanokkaan
ymmärtäväisesti ja ystävällisesti, mutta eihän heillä
tietenkään ollut aikaa opettamiseen, sillä keittiön
ykköstavoite oli tasokas gastronomia ja positiivinen
kassavirta.

Marraskuussa 2021 kännykkä soi. Linjoilla oli
opettajani, joka huomautti, että lähes valmiista tut-
kinnosta puuttui vain jokunen rasti. Hän ehdotti
parin kuukauden mittaista loppurutistusta, jonka jäl-
keen saisin paperin käteeni.

Ynnäilin käyttämäni aikaresurssia panos–tuotos-
näkökulmasta. Yhden kalan olin parin vuoden aikana
fileoinut, kerran olin tehnyt majoneesia. No, veitset
olin kuitenkin oppinut teroittamaan.

Päätin, etten jatka vaan keskityn töihini vapaana
kirjoittajana.

JONKIN AJAN KULUTTUA opettaja otti uudestaan yhteyttä ja kertoi, että moniviikkoisen opiskelun ja työssäoppimisjakson asemesta voisit käyttää jäljellä olevat opinnot kirjallisella kokeella, tai vaihtoehtoisesti vartin mittaisella haastattelulla.

Valitsin haastattelun, ja joulukuussa 2021 valmistuin kokiksi.

Olen jälkepäin pohdiskellut aikuisille suunnatun ammatillisen koulutuksen merkitystä sekä privaattitasollani että yhteiskunnan näkökulmasta. Minulle amis avasi ikkunan uusiin todellisuuksiin. Olin luokkaretkellä, jossa pääsin kurkistamaan syrjäytymisuhanalaisten nuorten, maahanmuuttajien ja ravintolatyöntekijöiden ajatuksiin ja arkeen. Sain tuntumaa opettajien työhön, jonka keskiössä ei ollut ammattiin perehdyttäminen vaan erilaisien sosiaalisten haasteiden ratkominen.

”HIEROJANA TEEN IHMISLÄHEISTÄ TYÖTÄ KÄSILLÄNI”

Käsillä tekeminen ja toisten ilahduttaminen on aina ollut mukana kaikessa, mitä teen. Ajatus hierojaopinnoista on siksi ollut haaveeni pitkään. Alkusyksystä 2021 mietin pitäväni taukoa työelämästä, ja ajankohta opinnoille tuntui oikealta, joten hakeuduin opintovapaalle.

TUTKIN VERKOSSA hierojakoulujen tarjontaa. Selasin vanhojen opiskelijoiden kommentteja keskustelupalstoilla ja yritin muodostaa kuvan tarjonnasta. Lopullisen valinnan tein perinteisen koulumuotoisen opiskelun hyväksi ja päädyin kahdesta oppilaitoksesta siihen, jonka opintojen aloitusajankohta sopi minulle parhaiten.

Aikuisopiskelijana minulla oli työkokemusta ja opiskeluvaihtoehtoja, joita koin opettajieni arvostavan. Elämäkokemukseni auttoi asiakaspalvelussa, jota muutenkin olen tehnyt koko työurani ajan. Toki olen myös käynyt läpi monia vaivoja, joiden takia asiakkaat hakeutuvat hierojan pöydälle. Elämän myötä kehkeytynyt itsetuntemus on työssä eduksi: hierojalle pitää olla empatiaa ja ihmistuntemusta.

Sain runsaasti mielenkiintoisia virikkeitä parivuotiselta yhteiskuntaopin kurssilta, mutta ruoanvalmistuksen ammattilaista minusta ei tullut.

Haluan nyt lähettää terveisiä päättäjille. Samalla innokkuudella, jolla kannustatte kansalaisia pitkille työurille ja alanvaihtoon, teidän pitää huolehtia koulutuksen laadusta: antakaa ammattikouluille mahdollisuus opettaa meitä motivoituneita aikuisia, jotka haluamme työllistyä työvoimapulaa poteville aloille.

PAULA LAUNONEN
FM, vapaa toimittaja

Anatomian opinnot tuottivat aluksi hankaluuksia, mutta latinankielisen sanaston omaksumisessa auttoivat vähäinen ranskan kielen taitoni ja hyvä kielioppi. Henkistä tukea ja kannustusta kaipasin silloin, kun motivaatiota koeteltiin teorian ja hieronnan käytännön yhdistämisen ristipaineissa. Kun ne yhdistyivät omassa päässäni, löysin hieromisen punaisen langan. Ohjaus oli välittävää ja ammattitaitoista: opettajamme olivat valmiita auttamaan nopeastikin, enkä kokenut jääväni ilman tukea. Minusta tuntui, että opiskelijoista välitetään, heistä ollaan kiinnostuneita, ja asioita halutaan kehittää.

RYHMÄSSÄMME OLI kolme kantasuomalaista ja viisi maahanmuuttajataustaista opiskelijaa. Yritimme auttaa opiskelutovereitamme, joiden suomen taidot olivat heikot, jotta heidänkin opintonsa etenisivät tenttien ja näyttöjen tahdissa. Kielitaito on olennainen hierojan opinnoissa, sillä teoria opiskellaan luitteen ja lihaksineen suomeksi ja latinaksi. Onneksi opiskelun henkilökohtaistaminen mahdollistaa eri taustoista tulevien opiskelijoiden etenemisen.

Vaikka ryhmäläistemme ikähaitari ulottui 23-vuotiaasta 58-vuotiaaseen, meistä tuli lyhyessä ajassa

KUN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ YHDISTYIVÄT PÄÄSSÄNI, LÖYSIN HIEROMISEN PUNAISEN LANGAN.

yhtenäinen ja kaikkien onnistumisista iloitseva joukko: autoimme toisiamme ja jaoimme omaa osaamistamme toisillemme. Pidämme yhä yhteyttä.

Koulutukseen kuului työharjoitteluita, joista yksi vei minut Espanjan Fuengirolassa toimivaan suomalaisen urheiluhierojaopistoon. Tunnen olevani etuoikeutettu, kun sain mahdollisuuden avartaa vielä 58-vuotiaana kokemuksia oman elämänpiirin ulkopuolelle. Sain rohkeutta tehdä uusia asioita ja mennä oman mukavuusalueeni ulkopuolelle.

OPINTOVAPAANI PÄÄTTEEKSI, hierojaksi valmistuttuani palasin vanhaan työpaikkaani toimistovastaavaksi. Kotonani on hierontapöytä, ja teenkin hierontaa vapaa-ajallani. Päätoimena hierojayrittäjyys

vaatii isot markkinointiponnistelut, laajan asiakaskunnan ja verkoston, jotta työ jossain vaiheessa on kannattavaa. Osa-aikaisena hierojana saan tehdä ihmisläheistä työtä käsilläni ja auttaa ihmisiä.

Hierojaopinnot ammatillisessa aikuiskoulutuksessa merkitsivät totaalista irtiottoa pitkästä asiakaspalvelu- ja toimistotyöurasta. Löysin itsestäni muutoksen vaatiman rohkeuden. Lähimmäiseni ja ystäväni kannustivat minua ja olivat tukenani opiskelumatkillani.

Uusi ammatti takaporttini uskalsin ottaa vastaan uuden haasteen työelämässä: vaihdoin vakituisesta työstä vuorotteluvapaan sijaiseksi uudelle alalle. Työskentelen koulutussuunnittelijana työelämälähtöiseen aikuiskoulutukseen erikoistuneessa Taitotalossa. Tuoreet kokemukset aikuisopiskelusta ovat avuksi työssäni: tunnen opiskelijan maailman.

MAARIT LUUKKONEN

yo-merkonomi, koulutettu hieroja (näyttötutkintomestari)
koulutussuunnittelija
Taitotalo AEL-Amiedu Oy

Sivistys kantaa

Sivistyksen pelottomat on Kvs-säätiön blogi. Se lataa rohkeita ajatuksia arjesta ja sivistyksestä, analyttisesti ja asenteella. Esimerkiksi näin.

” Yhteiskuntaan on syytä luoda sivistysturva, jolla voidaan nähdä väljästi yhteyksiä sosiaaliturvan ideaan. En kuitenkaan tarkoita vain sitä, että yhteiskunnan tulee turvata kansalaisille sivistyspalvelut ja oikeudet sivistykseen, vaan sitä, että yhteiskunnan suuren vision tulee olla sivistyksen turvaaminen ja ylläpito kaiken kaikkiaan.”

tietokirjailija, filosofi Eero Ojanen

Liity sivistyksen pelottomiin puolustajiin → kansanvalistusseura.fi/blogi.

SIVITYKSEN
PELOTTOMAT
BLOGI

” Snellman piti kansainvälistä keskustelua välttämättömänä. Vaikka hän kehitti sivistyskäsitettään osana Suomen 1800-luvun kansallista heräämistä ja puhui paljon kansallishengestä, liittyi tähän pyrkimykseen vahva kosmopoliittinen ulottuvuus.”

professori emeritus Reijo Miettinen